

10

1968
ANUL IX

Luminita

P. II
316

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

COPERTA: BURSCHI

Citiți în pag. 17 și 18 romanul foileton

*Lucian
vă răspunde*

IMPORTANT!
PENTRU TOTI
PARTICIPANȚII LA
EXPRES-CON-
CURSUL «LUMI-
NITEI»!

Rezultatele cu numele
câștigătorilor pe luna
septembrie se vor publi-
ca în numărul din noiem-
brie al revistei «Lumini-
ța».

Ce se poate face din aer? mă în-
treabă **Valentin Rîșcu** din Caran-
sebeș. Dragă Valentin, ești abia în
clasa a II-a și poate acum ți se pare
de necrezut, dar din aerul care ne
înconjură se fabrică, chiar în țara
noastră, foarte multe lucruri. Cum?
Vei învăța la chimie că aerul este
un amestec de gaze și fiecare poate
alcătui, împreună cu alte elemente,
substanțe noi. Astfel, cu ajutorul
aerului se prelucerează gazul metan
întrebuințat la fabricarea masei
plastice, a țesăturilor; negrul de fum
servește la obținerea cauciucului
sintetic. Așadar, chimia este o mi-
nunată vrăjitoare și sub bagheta ei
(care nu e de loc fermecată) aerul
s-a prefăcut în cămașa și flaneaua
îmbrăcate dimineața, în paharul cu
strălucire de cristal, în ghiozdanul
unde îți rînduiești cărțile și chiar în
roțile autobuzului ce te duce spre
școală.

Pionierii cercetează cu e-
motie și respect istoria pa-
triei.

Viorica Drăgan din Arad
iubește mult animalele.

Ca printr-o poartă a istoriei intri
în străvechea cetate Alba Iulia, unde
în anul 1600 Mihai Viteazul s-a pro-
clamat «domn al Țării Românești, al
Transilvaniei și a toată țara Moldo-
veia».

Marian Levi, elev în
clasa a III-a din comuna
Brebi nr. 82, jud. Sălaj,
dorește să corespunde
ze cu cit mai mulți copii
pasionați pentru lectură.

Vor să lege prietenie cu
cit mai mulți copii și să
facă schimb de vederi sau
timbre:
Ioan Lucici, str. Zlagnei
nr. 20, Caransebeș
Liviu Stoica, str. Grădina-
rilor nr. 6, Orăștie
Veluța Dascălu, str. Mol-
dovei nr. 33, orașul Comă-
nești, județul Bacău
Peter Domokos, str. Gh.
Doja nr. 4, Cluj.

Dorinel Ilie din satul
Călacea, jud. Bihor, care,
luind exemplul pionieriei
premiante Ingrid Fulga,
vrea să obțină și în acest
an școlar numai medii de
10.

MISTER ÎN CLASA A IV-A

RT 316

Doru și-a adus pisica la școală. Cuminte și ordonat cum este și purtând ochelari care-i sporesc întrucîtva seriozitatea, e greu de crezut c-ar fi adus-o spre distracția colegilor. De altfel nici n-a purtat-o în ghiozdan ca să-i dea la un moment dat drumul, spre surpriza tuturor, ci a ținut-o sub haină, iar cînd s-a așezat în bancă a strecurat-o ușor în pupitrul.

— Ce faci, ce-i asta? a sărit Paul.

— Parcă tu nu vezi ce el se posomorî Doru. Te rog, nu spune la nimeni. La noi acasă se zăgrăvește și sâraca n-are unde sta. Ieri a făcut-o vernil, azi urma să dea cu ocră în sufragerie...

— Nu puteai s-o lași la vecini?
— E, asta știam și eu, dar sînt plecați în concediu. Lasă, o să-mi fie ușor. Prima oră avem sportul și ea o să rămînă singură aici, pe urmă trei ore mă descurc eu... E cuminte tare. Uite și tu cum stă legată la gură.

Pisicuța era legată peste gură cu o batistă înnodată în creștet întocmai ca oamenii pe care-i dor maselele. În felul acesta, deși mieuna fără întrerupere, nu se auzea *miau-miau*, ci numai *iii-iii*, ca din fundul pămîntului, și asta doar dacă-ți aplecai urechea foarte aproape.

Cînd plecară în sala de sport, Doru și Paul rămaseră la urmă și răsuciră cheia în broască, apoi o luară la ei, iar la întoarcere se grăbiră cu un pas înaintea celorlalți ca să deschua ușa.

— Cine-a scris aia pe tablă? întrebă deodată un glas. Dar Doru se întoarse pe loc și privi tabla, clipind uluit. Apoi cu gura căscată de uimire se uită la Paul. Se uitau unul la altul muți. Pe tablă era scris: «Ce frumos e singur în clasă!»

— Ești sigur că ai luat cheia cu tine? șopti Paul.

— Cum n-am luat-o? N-ai văzut că era să-mi intre în bur-tă cînd am sărit capra?

— Știu! Ilie n-a venit la educația fizică, el a scris!

— Pe unde avea să intre? Și ce, ăla e scrisul lui Ilie? Labagiștii ăla scrie așa?

— Ce vrei să spui? Că mai curînd e un scris de pisică?

— Păi știi tu mai bine cum scrie o pisică?

— O pisică nu scrie de loc!

— Atunci cine a scris? Ușa a fost încuiată! Ai văzut cu ochii tăi.

Profesoara intră în clasă și, oprindu-și ochii pe tablă, spuse cu puțină ironie:

— Ei, cine e singuraticul căruia-i place în clasa pustie, ia să auzim. Paul se uită pe furis la pisică. Aceasta, la azul glasului, își îngustase ochii și numai faptul că avea gura legată te putea împiedica să vezi că ride de-a binelea.

— Of, doamne, împinge-o naibii în fundul pupitrului, că mi se face frică de ea, șopti Paul. O visez la noapte.

— Ți-e frică să visezi pisici? Eu visez lupi!

— Lupi care scriu pe tablă?

— Nu scriu, dar visez lupi care vorbesc și tot nu mă tem.

— Mare lucru. Eu am visat într-o noapte că vorbea dulapul. Aoleu, uite că te cheamă la lecție. Lasă că am eu grijă de ea.

De la tablă, Doru se uita mereu îngrijorat în bancă, iar Paul, ca să-l liniștească, înălța puțin pisicuța deasupra pupitrului.

— Ia-ți-o! i-o trînti el în brațe, cînd Doru se întoarse. Ia uite ce mi-a făcut, și-i arată o zgîrietură pe încheietura mîinii.

— Ea? Nu se poate! făcu Doru rizînd ca de o enormitate.

— Nu mai spune! Că scrie crezi, dar că zgîrie, nu! E pisică sau ce naiba e?

— Nu te supăra, asta fiindcă nu te cunoaște...

Paul fierbea de furie:

— Trebuia să-mi faci cunoștință cu ea cînd am venit la tine de ziua ta. Nu cumva răspunde și la telefon? Parcă mi-a răspuns de vreo două ori o voce cam mieunată.

— Nu-i adevărat! se sperie Doru, aia e soră-mea. Așa prieten ești? Te-ai supărat c-ai păzit-o și tu cinci minute. Eu la bunica am păzit toată vacanța vaca, spuse aproape suspînd.

— Ehe, vaca! Te cred, cine n-ar vrea... spuse Paul aruncîndu-i pisicii o privire disprețuitoare.

— Ce-i acolo? bătu profesoara cu creionul în masă. Paul, Doru, tocmai voi? Apoi fața ei se însenină de un zîmbet blînd și din nou puțin ironic: Ei, cine a scris pe tablă că e frumos cînd ești singur în clasă? Nu-i o necuviință, puteți să-mi spuneți.

— Acum e-acum, șopti Doru palid la față.

— Nu fi prost, ți-a intrat în cap chestia asta c-a scris pisica, dar ce, sîntem în povești, în Motanul Încălțat?

— Dar ușa a fost încuiată! Dacă ai tu altă presupunere, spune-o! Aoleu, n-o mai aduc, de-ar fi să zăgrăvească în casă cu păcură!

— Tovarășă profesoară, se ridică Mirela. La noi acasă se zăgrăvește...

— Vai de capul meu! oftă Doru.

Mirela e vorbă lungă întotdeauna și-o lăudăroasă... Pînă să spună ce are de spus, înșiră tot felul de fleacuri, fără nici o legătură cu subiectul, numai ca să afle toată lumea ce se mai face și se mai drege la ea acasă.

— În sufragerie se dă cu ocră...

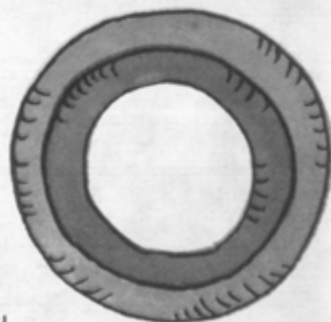
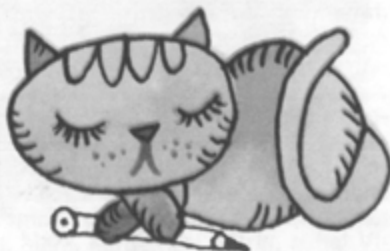
— Auzi, auzi! Cu ocră... Face aluzie la mine.

— Taci, mă, toți dau cu ocră, îl liniști Paul, fierbînd însă și el.

— Și ieri, după-amiază, toată vremea: *psss, psss...*

Cînd auzi *psss, psss*, pisica țîșni din pupitrul și se duse într-o fugă în fața primei bănci la pi-

(Urmare în pag. 13)

Ilustrații: STELA CREȚU

MUZEUL MILITAR CENTRAL

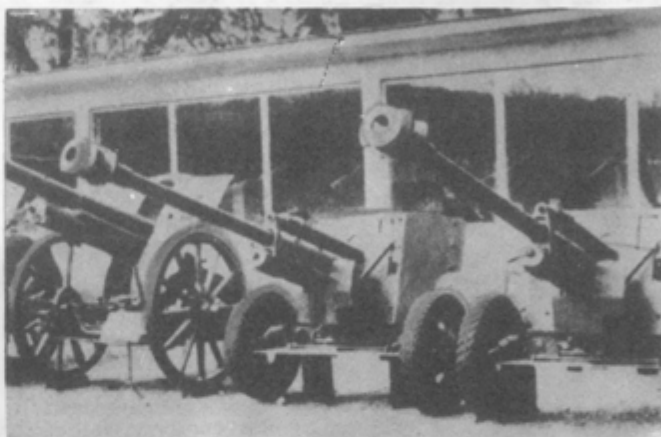
de OVIDIU ZOTTA

Unul dintre prietenii mei, scriitor, i-a dăruit lui Bogdan un autograf pe cel mai nou volum al său. Așa cum i se întâmplă ori de câte ori primește o carte, Bogdan n-a mai fost de găsit în zilele următoare nici la leagăne, nici la «v-ați ascunsa». Conform obiceiului, a citit-o din scoartă-n scoartă, a recitit-o, în fața oglinzii, a desenat episoadele care i-au plăcut mai mult,

Tunuri antitanc de fabricație românească folosite în timpul războiului antihitlerist.

— Oare totul e adevărat? E posibil ca un om să fie atât de viteaz?

Înainte de a-i răspunde, am simțit că în spatele meu mai apăruseră niște persoane. Erau, bineînțeles, Mitică și Ușurelu.

— Am înțeles, Bogdane. Vrei să pornim la drum!

— Da, și cât mai degrabă!

Există multe feluri de muzee, și deci

Arme folosite de ostașii români în timpul bătăliei de la Mărășești.

România revoluționară
(pictură de C.D. Rosenthal)

Domnitorul Alexandru Ioan Cuza

și unul al faptelor de vitejie. Este Muzeul militar central, de pe strada Izvor din București.

Intrăm curioși și emoționați. În vitrinele și pe pereții nenumăratelor încăperi sînt expuse toate armele, de la arcul cu săgeți la mitralieră — și fiecare poartă căldura unei miini omenesti. Sînt aici uniforme ostășești — de la cămașa de zale la vestonul modern — și în fiecare mai stăruie ecoul bătăilor inimii. Iată și hărți pe care comandanți din diferite secole au notat — cu pana sau stiloul — pozițiile oștilor, și hărțile îngălbenite de vreme ne readuc în auz zvonul strigătelor de luptă.

Privim plosca unui oștean de-al lui Ștefan cel Mare. E o ploscă uriașă, din piele groasă, o ploscă din cele care atîrnau de sa, și din care oșteanul sorbea lacom o gură de apă între două asalturi. Poate că posesorul ei a fost în celebra luptă de la Vaslui, și privim îndelung o pictură care acoperă un perete întreg: este redată aici, în amănunțime, una dintre scenele acelei bătălii, și în prim plan strălucește marele Ștefan.

Iată și mantia lui Petru Rareș, împodobită cu crini, iată sabia lui Tudor Vladimirescu, tronul lui A.I.I. Cuza, tunuri din primul război mondial, fotografii și documente care vorbesc despre eroismul ostașilor noștri în luptele din august 1944. Un muzeu militar cuprinde multe tipuri de arme, de la arbaletă la pistolul automat și de la tunul

▲ Căpitanul erou **Vasile Teodoreanu**, căzut în zilele insurecției naționale antifasciste în luptele din nordul Moldovei.

▲ Sublocotenentul **Ecaterina Teodoroiu**, căzută eroic în luptele de la Muncelu.

▲ Căpitanul postmortem **Gheorghe Dumitrescu**, căzut eroic în timpul luptelor insurecționale din București.

arhaic la tanc. E spectaculos, dar nici cea mai perfecționată armă nu ne emoționează ca bluza pătată de sînge a unui ostaș căzut în luptele pentru libertatea patriei. Sînt și astfel de exponate, și de ele te apropii cutremurat.

Intr-una dintre săli ne întîlnim cu un grup de ostași care vizitează și ei muzeul. Sînt tineri care își îndeplinesc serviciul militar. În ținuta lor ireproșabilă ghicim nu numai disciplina ostășească, ci și un sentiment de mîndrie: fiecare se consideră, și pe bună dreptate, urmaș al oștenilor lui Ștefan cel Mare, Mircea cel Bătrîn, Mihai Viteazul.

— Ți-a plăcut aici, Bogdan?
— Da. Cînd mai venim?

Steag ostășesc, original, din vremea lui Ștefan cel Mare. ▼

CĂPITANUL LUI MIHAI-VODĂ VITEAZUL

VII

Scenariu:
PETRE LUSCALOV

Desene:
ALBIN STĂNESCU

REZUMAT:

LA UN HAN AU POPOSIT VITEAZUL IONIȚĂ ȘI PRIETENUL SĂU POPA STOICA, PORNIȚI CĂTRE CRAIOVA SĂ ÎNMINEZE BANULUI MIHAI SCRISOAREA BOIERULUI STROE BUZESCU, PRIN CARE ACESTA ÎL SFĂTUIA SĂ FUGĂ DIN CETATE, ÎN-ÎNTRUCÎT DOMNUL ȚĂRII, ALEXANDRU-VODĂ, VREA SĂ-L UCIDĂ. UNUL DINTRE BOIERII AFLAȚI ÎN MARE CINSTĂ LA BĂNIE (ÎN ASCUNS, ÎNSĂ, DUȘMAN AL BANULUI MIHAI) CAUTĂ SĂ ÎNLOCUIASCĂ SCRISOAREA BUZESCULUI CU ALTA TICLUITĂ DE EL.

1—2. Căpitanul Pleșa o trimite pe jupînița Ruxandra să schimbe scrisoarea trimisă de Stroe Buzescu Banului Craiovei.
— Cei doi au adormit... Acum e vremea să schimbi scrisoarea. Repede, repede, jupînițo!

3. — Somn ușor, frumusele cavalier.

4 — Ai o solie pentru mărița sa, Banul Craiovei? Urmează-mă!

5 — Și-ți scrie, mărite stăpîne, marele boier Stroe Buzescu, să fugi din Craiova, cu neamul tău și averile tale, căci Alexandru trimite oaste să te piardă... Oh! Dar privește pecetea, mărița ta! Scrisoarea asta e plăsmuită...

6 — Ce se întîmplă? spune Mihai... Ce-i cu scrisoarea, asta?

— Aceștia doi sînt iscoadele lui Alexandru. Vodă Alexandru vrea să părăsești scaunul Băniei ca să te prindă în drum și să te piarză! Deci să faci tocmai de-a-ndaratele, mărița ta... Rămii la Craiova.

7. — Să vină călăul!

8. — Măria ta, omul acesta îmbrăcat ca tâlhar a atacat caleașca în care se afla jupinița Ruxandra. Acum înțeleg. A fost o înșelătorie ca să schimbe scrisoarea la han, pe cînd dormeam.

9. — Minciuni! Călăule, reteză-le capetele!

10. — Înainte de a ne pierde, privește acest inel, măria ta!

— E inelul bunului meu tată, Pătrașcu voievod. De unde-l ai?
— Sînt Ioniță, fiul lui Costache Ban Udrea, sluga credincioasă a tatălui măriei tale.

11. — Minte! Minte, măria ta! striga boierul. Ioniță Udrea e dus la Veneția, iar casa lui Costache Ban Udrea, Alexandru, a trecut-o prin foc și sabie. Au furat inelul de-acolo.

12. — Să fie duși amîndoi la temniță și păziți pînă s-o limpezi pricina. Iar dumneata, boierule, să trimiți un călăreț la Stroe Buzescu să vadă ce e cu scrisoarea. Care s-o dovede vinovat să i se reteză capul!

13. — În cîteva zile armata lui Alexandru va fi aici. Pregătește-te, frumoasă jupiniță, să fii băneasa Craiovei. Fiindcă acel călăreț ce-a plecat la Stroe Buzescu nu se va mai întoarce niciodată.

14. — Să mergem la frumoasa aceea de porumbiță să ne spună ce-a făcut cu scrisoarea! Altfel o să-i sucim capul!

BETISOARE CINCI BETISOARE

Moșu e ciinele lui Mihăiță de care, pînă nu demult, era nedespărțit; lătosul îl condusese pe băiat la școală și cînd copiii au intrat în clasă, el a rămas să-l aștepte, dar nu chiar în poartă, ci s-a tolănit mai încolo la umbra salcîmului.

Acasă, cînd Mihăiță meșteșugea cîte ceva în șură, lătosul venea de stătea în prag, urmărindu-i toate mișcărilor, ridicînd o ureche, alta, cînd îl vedea pe băiat că face cine știe ce calcule pe degete, adunînd, abia mișcînd buzele. Cînd îi scăpa o sculă jos, Moșu bătea coada de prag și gata să se repeadă să i-o ridice. Mihăiță îi dădea un bobîrnac, îl prindea de gît și fugeau apoi în grădină; săgeata sau elicea de lemn, cioplite de băiat, țîșneau singure parcă, luîndu-și zborul din mîna lui, descriînd un arc înalt pe deasupra copacilor și dînșii amîndoi alergau s-o culeagă apoi din iarbă.

Dar aici, sub salcîm, poți să mori de plic-tiseală. Nici măcar nu știi, habar n-ai cît o să țină. Moșu dădu o raită prin curtea școlii și se opri, ca din întîmplare, în dreptul unei ferestre de clasă; era și o păpușă acolo, într-o ocniță de zid, dar el dacă ar fi văzut-o, nu s-ar mai fi oprit. Dinăuntru printr-o fereastră deschisă se auzea glasul unei fetițe:

... — și rîndunelele și nagîții și berzele și cocorii și sitarii și pelicanii cu toții pleacă în toamnă, se vād pe cer în cîrduri, cine poate să le mai numere? Am aici în mînă cinci bețișoare...

Moșu clămpăni o ureche și se întoarse să plece. Mai înțelegea cîte ceva despre rîndunele că vin și pleacă, și despre zborul jos al sitarilor. Dar ce e cu bețișoarele?

— Și tu aștepti? întrebă păpușa.

Lătosul întoarse capul spre poartă, oarecum stingherit:

— Trecui pe-aici...

Și se uită că umbra salcîmului se mutase, alungindu-se mult în drum.

Schițe de AL. VERGU

VÎNTOASELE

Oh, trebuie să lași totul baltă, să fugi și să te afunzi într-o livadă cu meri cînd încep vîntoasele și plouă cu mere. Ce harababură!

Furtuna îi scoate atunci pe toți din casă; îi vezi cum aleargă printre copaci cu o coșarcă pe cap și adună merele domnești, grele de must; merg și le răstoarnă în tindă, și pe lavîțe în casă.

Mama cum să mai prididească cu treburile? strînge cloștile (dacă sînt pui scoși tîrziu), închide vițelul, și după

aceea, prinzînd și dînsa de-o coșarcă, fuga în grădină la adunat. Tinda devine mică în asemenea împrejurări, gospodarii îi scot ușa și-o pun de-a curmezișul să țină movila care crește; și toți ai casei saltă coșurile apoi și le răstoarnă pe deasupra.

Andrei rămînea de obicei în tindă, că și acolo se cerea să fie un bărbat; trăgea cu amîndouă brațele clădind piramida de mere sub el, spre fundul tinzii, luneca pe ele, și-i plăcea acest joc, se lăsa rostogolit și îngropat în vrful de mere coapte, galbene ca gutuile, tari și cu miros de ceară...

Se auzi bătînd în catedră:

— Andrei, dacă nu lași fereastra, te scot afară din clasă!

— O, ce furtună e afară...

— Divizia de tancuri «Carpați» se îndreaptă spre pod..., continuă vocea din telefon..., mai mențineți podul, citiva minute... cu orice preț...
Sublocotenentul se aplecă și scoase din ranita unui ostas ucis o grenadă antitanc, pe care o vîrî în portar. Apoi ieși din tranșee și o porni spre tancurile hitleriste, care-l așteptau tăcute, cu boturile negre căscate spre cer. Cu dinții încleștați, călcînd rar și apăsat, prin bulgări uscați de pămînt, el se îndreptă spre tancul generalului hitlerist. Se opri la citiva pași. Capacul turelei se desfăcu încet, și generalul hitlerist apără, aruncîndu-l tînărului ofiter o privire ironică:
— Ei, ce se aude, tinere domn? V-ați hotărît să predați podul?
— Da..., răspunse sec sublocotenentul.
— O-lai-lai jubila generalul..., privind undeva în turea. Ce-ți spuneam, Hans? Și, privind din nou spre sublocotenent, îl întreabă: Sînteți purtătorul unor instrucțiuni?
— Da, spuse tînărul ofiter ducînd mina la portar... Am adus pentru dumneavoastră un mesaj special...
Vă rog să-l primiți... Este răspunsul nostru.
Și, smulgînd grenada antitanc din portar, sublocotenentul strigă cu un glas tunător, ce păru că face să vibreze carcasa de oțel ale tancurilor:
— Trăiască Românai! Moarte ocupanților hitleristi! Și aruncă grenada. O explozie formidabilă cutremură tancul hitlerist, făcîndu-l să-l plesnească șenilele, și o fiacără orbitoare țîși în văzduh...
Zburînd în goana fantastică a șenilelor, divizia de tancuri «Carpați» se revărsa peste pod, desfăcîndu-se într-un larg evantai peste întreaga cîmpie. Podul fuse se salvat.

COLECȚIA „CARTEA MEA FRUMOASĂ”
Nr. 9

**VITEJII
NOSTRI**

25 OCTOMBRIE, ZIUA FORTELOR ARMATE ALE REPUBLICII SOCIALISTE ROMANIA

În urma unei grele bătălii, în timpul războiului pentru cîștigarea independenței (1877), pe cîmpul de luptă alerga o fetiță. Nebăgată în seamă de nimeni, mergea o fetiță româncă să-și caute tatăl. Ostenită, zdrobită de durere, bătă copilă se așeză lângă dărîmăturile podului, aproape de locul pe unde s-au retras garnizoanele dușmane.
Deodată, miștica tresări auzînd un geamăt. Ce să fie? Se ridică în picioare, privi în jurul său... nimic; numai în depărtare se auzea bubuitul tunurilor și se vedeau flăcările incendiului ce cuprinsese satele.
— Mi s-a părut! își zise Smărăndița.
Dar nu, iarăși! cineva suspină, geme de durere. Copilă plîngea mers spre locul de unde părea că vine acea voce de om rănit.
— Smărăndițo, Smărăndițo, fetița mea... soptea cineva.
— Tată! strigă copilă, alergînd spre un tufiș.
Și groaznică privești apără înaintea ochilor săi. Un do-robant zăcea acolo pe pămînt, zburcînat de frigurile morții. Rănit la piept, tunica sa imbutată în sînge l se lipise de corp. Era Ion Roată, port-drapelul dorobanților mehedinteni. nunchi lingă braviul soldat român.
— Smărăndițo!... Tu ești? Sopi rănitul cu vocea stînsă, ascuțită... drapelul meu... nu l-au putut lua dușmanii... este aici... pe pieptul meu... ascuns... L-am scăpat... la-ii... du-ii... în țară!

(fragment din povestirea publicată într-o veche revistă pentru copii, «Amicul copililor», condusă de B.P. Hasdeu).

30 RĂPELUL PĂTRIEI!

MAUSOLEUL DE LA MĂREȘEȘTI, RIDICAT ÎN CINSTEA CELOR CARE PRIN FAPTELE LOR DE VITEJIE AU ÎNSCRIS ÎN TIMPUL BĂTĂLIILOR DIN 1917 DE LA MĂREȘEȘTI, MĂREȘEȘTI ȘI OITUZ O MĂREȚĂ PAGINĂ ÎN ISTORIA LUPTEI POPORULUI NOSTRU PENTRU LIBERTATEA, INDEPENDENȚA ȘI SUVERANITATEA PĂTRIEI.

— Alo... Alo... Podul... Aici «Clocitii»... Alo... Po-
fir, legându-se deasupra maiorului ucis.
— Alo... Alo... Podul... Aici «Clocitii»... Alo... Po-
receptorul. Strigă cu o voce nefirească:
— Alo... da... Aici podul... Ordonati... ordonati...

«SĂ NU UITĂM NICIODATĂ CĂ TOATE CUCE-
RIRILE DE CARE NE BUCURĂM AZI AU FOST
OBTINUTE PRIN LUPTE GRELE, PRIN JERTFA
CELOR MAI BUNI FII AI POPORULUI NOSTRU.
ÎN FAȚA MEMORIEI CELOR CARE AU CĂZUT ÎN
LUPȚA PENTRU DREPTATE SOCIALĂ ȘI NAȚIO-
NALĂ SĂ NE LEGĂM DE A FACE TOTUL PENTRU
A ASIGURA PROGRESUL NEÎNȚERUPT AL ȚĂRII,
BUNĂSTAREA ȘI FERICIREA ÎNTREGULUI PO-
POR, SĂ NE LEGĂM DE A FACE SĂ STRĂLUCEAS-
CĂ TOT MAI PUTERNIC ÎN LUME GLORIA PA-
TRIEI NOASTRE SCUMPE — ROMÂNIA SOCIA-
LISTĂ».

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Cuvântarea rostită la adunarea
solemnă închinată împlinirii a 50 de
ani de la eroicele lupte purtate de
armata română în 1917 la Mărăști,
Mărășești și Oituz)

— Adevărat cuib de șoim! spuse voievodul Ștefan.

Voinica stăpînă a cuibului de șoim intră în căsuță.
Scoase repede afară o frumoasă scoarță și-o așternu pe
prispa curată de lut, și alături întinse o față de masă pe
care împărți din belșug merinde.

— Masa v-așteaptă întinsă, mărite Domn.

Un mîrlit al cliinilor o țăcură să-și întoarcă pașii spre
tufișul dinspre soare-apune. Din valea adîncă s-auzeau
șoapte neînțelese și strănut de cai. Se sui repede într-un
copac înalt din coastă. Dintr-un desiș de pădure, i se arătă
o ceată de vrăjmași. Coborî repede și duse vestea oaspe-
ților.

Vodă-Ștefan, care tocmai se sculase de la masă, îngînă:

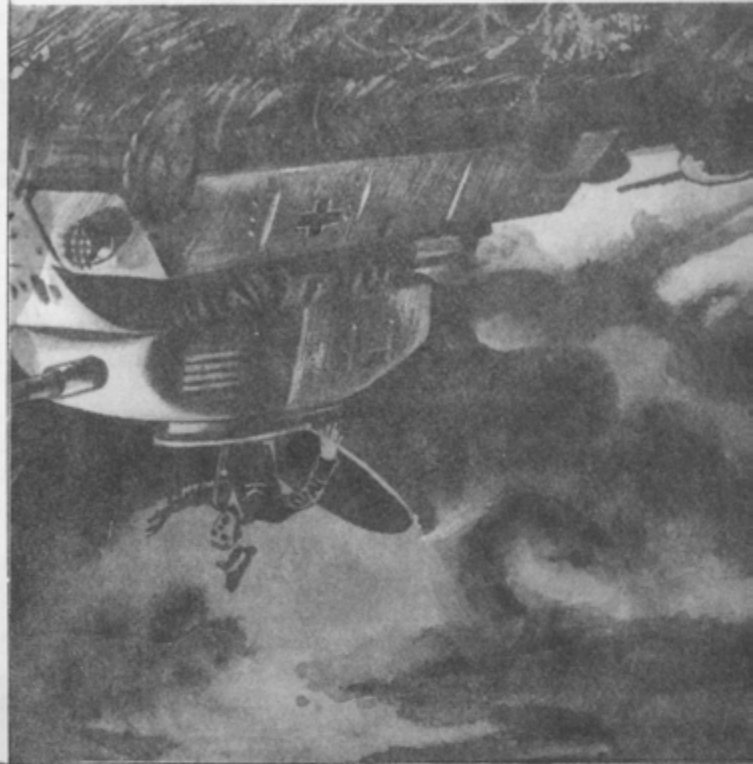
— Pe ei, flăcăi voinici!

Călăușiți de Stanca ajunseră în preajma dușmanilor,
mai degrabă de cum și-ar fi închipuit. Codrii răsunară o
clipă de ropotele cailor, clocotiră în buciumatul ostașului
și tăcănitul în crucișărilor de săbii... Pocniturile de sînețe
și urletele de moarte înfiorară codrii. Îndrăznețul voievod
și ceata-i de voinici trecură ca fulgeri de moarte prin
tabăra dușmanului, alungîndu-l.

Sfîrșindu-se lupta, vodă cu moldovenii s-adunară în
jurul celor doi căzuți. Buciumașul murise, Stăncuța însă
tot mai sufla. Cum stătea pe iarbă, cu fața în bătaia lunii,
un oștean se plecă deasupra-i ca să-i caute rana, dar
banda care-i acoperea pieptul era străpunsă de sabie
și plină de sînge. Peste puțin muri. Îngînă atunci Vodă-
Ștefan:

— A fost o adevărată româncă! Asta am înțeles de cum
am văzut-o, a luptat pierind ca un viteaz! I se cuvine dar,
voinicilor, să-i facem o înmormîntare cu cînte vitejească,
colo sus, în cuibul lor de șoimi. De atunci și pînă azi,
piscul acesta poartă numele de «Cetatea Stăncuții».

Sublocotenentul se întoarce brusc și o porni peste
cîmp spre pod.
În tranșee își privi ceasul de mînă. Cele zece minute
acordate de generalul hiterist trecuseră.
Deodată o voce răsuna în receptorul ce atîrna pe

Tărîm al luminilor pure,
Mireasă cu pletele verzi, de pădure,
Cenușăreasă veacuri la rînd,
Căutată de Fat-Frumosul flămînd.
Fecior de prin părțile mele cu struguri și vinuri,
Răstignit pe copaci, scuturat de febră și chinuri,
Cu fruntea-ncununată de geniu,
Biciuit un mileniu, răzvrătit un mileniu.
În bucuria iubirii, ce totul inundă,
Mi-aduc aminte, v-am jucat la nuntă
Și-am rămas bolnav de cea mai curată beție:
Să fac pietrele să joace,
Să umplu ulcioarele inimilor cu apă vie...
Țara mea, muma mea, lumina mea,
Munții sufletului se închină ție!

ION BRAD

În acest timp, o fetiță se țira pe drumul de la podul Skitului
spre orașul părăsit de turci.
Oare va putea dinșă să ajungă acasă? Îi era foame... îi era
frig, o durere aspră îi sîșia pieptul... Și cu toate astea mer-
gea ducînd sub scurtică stîntă relicvă a dorobanțului.
Încă o sfortare... niște focuri aprinse se văd... e tabăra
Armatei române.
— Ajutor, strigă fetița; vitul rupsse de pe buzule sale stri-
gătul și-i duse departe, departe peste cîmpii.
— Ajutor, oameni buni, îngîna copilul, simțînd că pute-
rile o părăsesc, că picioarele sale nu mai pot, că înmîioara
sa bate lute-lute ca o păsărică ce vrea să scape de cușca în
care era închisă.
Astădată, suspinele copilului fură auzite... Niște soldați
alergară la dinșă, apoi o ridicară și o duseră într-un adăpost.
Fetița nu mai putea vorbi... abia îngăima aceste cuvinte:
— Aci... aci... sub scurtică... drapelul tatălui
Un sergent care o privea cu ochii plini de compătimire
dete din cap și zise:
— Mititica, moare! Alurează!
Apoi se apropie un doctor, soldații se deteră la o parte.
— E rănită la piept, strigă cineva.
Și încetșor, cu băgare de seamă, doctorul se apropie de
fetița.
— Ce să fie asta? exclamă toți.
Tricolorul... drapelul cu deviza regimentului zece dorob-
banti.

— «Zece minute... și peste o jumătate de oră divizia de tancuri «Carpați» va fi aici. Zece minute. Zece minute...»

lui ofițer.

O sudare mărunță, rece imbroboni fruntea tinăru- gîndire.

și să ne lase să trecem în liniște. Ii dau zece minute de mandantului dumneavoastră să descopere podul generalului mai departe, eu sint gîrbît. Propuneți co- mai există?... Dar, indiferent că există sau nu, vorbi tor îi fițură pe buze. Eu credeam că practic nici nu — Ciudat, spuse el, în timp ce un zîmbet disprețu- gree, pătrunzătoare.

Generalul hitlerist atînti asupra tinărului o privire pînă la unu!

vă predați imediat și fără condiții. Altfel vă vom nimici jurați! Singurul lucru pe care l-ați putea face este să sînge inutilă... Ați pierdut partida... Jumătate încon- — Comandantul român vrea să evite o vărsare de — Și ce doriți? întrebă liniștit generalul hitlerist.

române care apără podul, răspunse tinărul ofițer.

— Sint reprezentantul comandamentului trupelor — Vă rog, cine sînteți dumneavoastră?

cată:

trebă pe un ton rece, politicos, într-o românească stri- el. Cînd tinărul ofițer se opri în fața lui, generalul îi în- făcîndu-i semn cu mina înmănușată să se apropie de făcu apariția. Apoi generalul ieși cu totul din turelă, capul unui general neamț, cu fața slabă și uscată, isi Peste cîteva clipe, capacul turelei se deschise și dice capacul turelei. Repede, că n-am timo de pierdut locotenentul, făcînd semn cu mina echipașului să ri- — Hai, ieșiți afară! strigă pe un ton poruncitor sub-

Trei culori cunosc pe lume
Ce le țin ca sfînt odor,
Sint culori de-un vechi renume,
Amintiri de-un brav popor.

Cit pe cer și cit pe lume
Vor fi aste trei culori,
Vom avea un falnic nume
Și un falnic viitor.

de CIPRIAN PORUMBESCU

TRICOLORUL

SMARANDA
moartă sub drapel
1877

Sî toți acești voinici, oțeliți sub gloanțele vrăjmașe, nepă- sători la vederea morții care nu cruță, ingenuunchiară înal- tea micuțului corp, stropindu-l cu lacrimi de viteji.

Apoi cu toții se descoperiră, privind la drapelul țării, scă- pat din mîinile dușmanului de o furtă.

Au trecut anii. Rahova e un oraș bulgar. Și bulgarii pas- trează cu sfințenie micul mormînt ce se înalță pe malul Du- nării, avînd la capul său o cruce de lemn, pe care stau scrise cuvintele:

Legende din bătrîni

Cetatea Stîncuței

Auzind despre năvala dușmanilor, Ștefan Vodă mai aruncă o privire asupra taberei, își ia seara bună de la ostași de pază și apoi porcede în galop să iscodească cu o ceată de voinici plaurile Troțușului.

Cînd ajunse în vale, din umbra unui tufiș se ivi un voinic călare.

— De cînd v-au călcat dușmanii, flăcăule?

— De cînd s-a desprimăvărat, mărite domn, am stat numai într-o harță. Din patru voinici ai casei — tata și cei trei frați — am rămas numai eu, urma. Casa mi-i la cîteva bătaî de arc și acolo veți găsi loc de odihnă și chiar ceva de-ale gurii.

Stîncuța, fată frumoasă și voinică, scăpată ca prin minune, rămăsese să stăpînească gospodăria. Îmbrăcată bărbătește, cobora din cînd în cînd din cuibul ei de vultur, pentru a săgeta dușmanii. După un trap bunicel făcut pe poteca cotită a pîrlului, frumoasa voinică, ascunsă în haine de flăcău, își opri calul la piciorul unui deal cu coastele repezi, de să nu le poată urca nici fiarele pădurii. Aici, descălecînd, luă calul de dîrlogi și purcese în urcușul coastei pe o tăietură îngustă și primejdioasă, pînă acasă.

PODUL

de PETRE LUSCALOV

Lupta se dădea pentru pod, care, atît pentru arma- tele noastre cit și pentru cele hitleriste, avea o mare importanță strategică. Luptînd eroic, Batalionul 111 de infanterie a căzut sub gloanțele dușmane. Ofițerul Alexandru Vlad, venit să transmită ordinul ca batali- onul să reziste încă o jumătate de oră, nu mai găsește pe nimeni în viață.

Cu mina încremenită pe trăgaci, sublocotenentul aștepta. În fața lui, pe cîmpie, desluși linia neagră a diviziei de tancuri germane care se apropia. Șopti în- frigurat:

— Trebuie să-i opresc... o jumătate de oră... pînă sosește divizia noastră de tancuri «Carpați»... Atunci podul este salvat... dar cum? cum?... Deodată ochii sublocotenentului străluciră:

— E singura soluție..., gîndi el. E singura soluție...

Cu mîini tremurătoare își ridică casca ce zăcea ală- turi de el, își potrivi diagonală și o porni singur, peste cîmp, spre tancurile hitleriste care se apropiau. Ajun- gînd la o sută de metri de el, zidul de tancuri se opri. Dar, înalt și drept ca o flacăra, tinărul ofițer se opri și el și aștepta. Un tanc se desprinsese din zidul de oțel și înaintă încet, încet spre el, parcă ferindu-se de o cursă. Apoi se opri fixîndu-l cîteva clipe pe tinărul ofițer cu ochii orbi și ciudați ai mitralierelor grele.

BĂIATUL CU DOUA INIMI

MISTER
ÎN CLASA A IV-A

(Continuare din pag. 3)

Cineva a desenat pe o hîrtie, mai în joacă, mai în serios, un băiat cu chip vesel, cu ochi mari, negri; de-un deget i-a legat sforicica unui balon, iar pe piept i-a pus două inimi: una în stînga, una în dreapta. Și a plecat. Desenul a rămas acolo, în iarbă. Pe urmă ce-a ieșit... Să auzi și să nu crezi!

Uite: din pămînt, din iarbă verde, din soare și din vînt, Băiatul cu două inimi s-a ridicat la viață. Întîi, cînd a văzut cită frumusețe îl înconjură, mai să încremenească la loc, dar dintr-un frasin auzi cîntare-chemare, iar de sub streșina unei case veni la el o rîndunică și-l prinse în cioc.

— Unde mă duci? se zbătu el, lovind aerul cu picioarele.

— În lume! răspunse rîndunica și tăcu.

Băiatul nu mai întrebă nimic. Întinse degetul care-i ținea balonul și dintr-o dată se simți atît de fericit. Se gîndi să-l lege de un nasture de la haină, ca să aibă minile libere, și dădu cu ochii de inimi. Se sperie.

— Am două inimi!!!

— Ca nimeni altul în lume! răspunse rîndunica.

— Ca nimeni? se miră băiatul. În aceeași clipă inimile lui începură să-i bată tare-tare... Aaa, să-ți bată-n piept două inimi deodată cu atîta putere! Strigă:

— Sînt cineva! Eu sînt cineva!...

Auzindu-l, rîndunica se sperie și-l scapă din cioc. Noroc de balonul înfășurat strîns pe deget. Îl ajută să coboare lin pe pămînt. Răsufli de cîteva ori ca să-i treacă spaima, își privi cu mulțumire cele două inimi și, călcînd șanțos, intră pe ulița unui sat. Gîndi: «acum or să mă vadă oamenii și-or să mă facă mai-marele lor. Iar dacă sînt singurul pe lume cu două inimi, cine știe, poate ajung mai-marele lumii!... Un fior îl zgudui cu putere. Brrr! făcu și gîndu-i fugi aiurea speriat. Sări șanțul drumului și se apropie de gardul unei case. Își strecură capul printre uluci și privi: o grădină. În grădină, flori. Printre flori, o fetiță. Se plecă... se ridică...

— Pst! Pst!... strigă Băiatul cu două inimi. Pst, ce faci acolo?

— Ud florile! răspunse fata și își văzu mai departe de lucru.

— De ce le uzi? vru el să știe.

— Cum de ce le ud? Ca să trăiască! răspunse ea.

— Le iubești?

— Vezi bine.

— Cîte inimi ai tu?

— Una! hohoti în rîs fetița și, lăsînd cana jos, dădu fuga la gard, să-l vadă pe curios.

Dar nu văzu nimic. Se întoarse la grădina ei.

Băiatul cu două inimi se furișă pe după un copac. Tuși de cîteva ori nemulțumit. Își aminti de balon, scutură de sforicică și, înălțîndu-se de-o șchioapă de la pămînt, pluti iar pe deasupra ierbii, pe deasupra gîzelor. Astfel, pe nebăgate de seamă ieși din sat. Mai merse ce merse și se opri la marginea unei păduri. În apropiere se auzi lătrat de cîini, apoi strigăte de miei și de berbeci. Speriat se tupilă printre frunzele unui stejar, ținîndu-și răsufierea. De după un dîmb apărură cineva, rotînd cercetător privirea. Băiatul cu două inimi, văzînd om, prinse curaj și strigă:

— Ascultă, tu ești mare?

— Dacă vrei, sînt mare! răspunse «omul» rîzînd din toată inima. Și se-ncinseră la vorbă:

— Cît de mare ești? Vreau să știu neapărat.

— Păi, să tot am zece ani!

— Cîinii-ți știu de frică? Văd că te ascultă.

— Cum să nu mă asculte dacă sînt 'ai mei!

— Atunci te iubesc?

— Cred că da. Le dau mîncare, le dau apă, mă joc cu ei. Altfelva nici nu vor.

— Cîte inimi ai tu? îl întrebă Băiatul cu două inimi.

— Una! răspunse «omul» de zece ani și se porni din nou pe rîs. Unde ești!... strigă el uitîndu-se în jur. Și, căutînd peste tot, nu găsi pe nimeni. Apoi își văzu de drum, cîntînd din fluiet.

Cînd se făcu liniște deplină, Băiatul cu două inimi porni agale pe cărare. Lîngă un izvor întîlni un bătrîn. Zise «bună-ziuă» și se așeză și el alături, pe o piatră.

— Ești bătrîn! îi spuse fără ocolișuri Băiatul cu două inimi.

— Bătrîni mei sînt doar ochii! zise omul și tăcu gînditor.

— Cîte inimi ai? îl întrebă Băiatul cu două inimi.

— Una! Ca toți oamenii! Cîte să am? Ce-ntrebare pui! se miră bătrînul rîzînd încetîșor-încetîșor...

— Știi că eu am două inimi? Știi?!

— Da? zise bătrînul tușînd greu. Ce-ai nevoie de două inimi?... îl întrebă mai apoi. Poți iubi c-o inimă o lume-ntreagă. E de ajuns! E prea de ajuns pentru un om!... și, pipăindu-și cu mîna noduroasă toiașul, se ridică, pornînd binîșor de vale.

Băiatul cu două inimi privi lung în urma lui. Obosi.

Puse mîna sub căpătîi a somn.

Și, prin pămînt, prin iarbă verde, suflarea lui se pierdu lin.

Din el rămase ce-a fost la-nceput: un desen, făcut de cineva mai în joacă, mai în serios...

NADIA GÎRLEȘTEANU

cioarele Mirelei, așa caraghioasă, cu falcile legate în bastistă.

— Ce-i asta? spuse profesoara. Sunase de recreație și ea se îndrepta acum spre ieșire. Răspuns la întrebare nu căpătase, iar despre zugrăvirea casei Mirelei nu o interesau deocamdată noi amănunte. Înainte de a închide ușa, porunci cu severitate ca stăpînul pisicii să scoată animalul din școală.

Paul ținea acum strîns pisica în brațe și-i spunea lui Doru.

— la stai, Mirela n-a fost la sala de gimnastică. Să știi, eu nu mă las pînă nu dezleg misterul ăsta. Mirela, strigă el apropiindu-se și îngustîndu-și ochii cercetător. De ce, mă rog, n-ai fost la educație fizică?

— Ce-ți pasă, am fost la dentist!

— Nu mai spune, o oră întreagă? Și ce ți-au făcut, ți-au scos toți dinții și ți-au pus alții? Dorule, ia-ți pisica asta că mă zgîrie, se răsti el. Tu ai scris pe tablă! spuse răsăpat, țîntînd-o pe Mirela cu arătătorul.

— Eu am scris, și ce? Tocmai acum voiam să spun! Nu înțeleg ce ai? În clipa aceea pisica făcu buf pe dușumea.

— Ce-o trîntești așa? strigă Paul la Doru. Ce, dac-ai aflat că nu scrie, acum nu mai e bună de nimic?

— N-am trîntit-o, am scăpat-o, strigă și Doru minios.

— Eu nu înțeleg de ce sînt ăștia doi așa de furioși, se miră unul, în timp ce Mirela turuia mai departe cum au cumpărat humă, pe urmă vopsele, cum au adunat mobila în mijlocul casei, cum făcea aparatul pss, pss...

— N-o mai striga într-una, că mă zgîrie, îl porunci Doru.

— Nu strig pisica, spun că aparatul făcea așa și și puteam să-mi scriu lecțiile și-am venit să mi le fac la școală. Am stat singură în clasă și am scris cuvintele acelea pe tablă, ce vă răstiți așa?

Doru și Paul mergeau spre casă, alături, cu capetele în jos și cu pisica în urma lor.

— Te-ai supărat de parcă... se necăjea Doru.

— Uite-așa, fiindcă nu-mi plac misterele astea. Știi, săptămîna viitoare se zugrăvește și la noi și bagă de seamă că avem trei pisici. Ce-ar fi să le-aduc și să le burdușesc pe toate în bancă și pe deasupra să-ți mai torn că ele mi-au croșetat pulovăru? Păi, vezi... O lau la mine pînă terminați cu zugrăvitul. Hai, înțeleapto...

MIHAELA MONORANU

ILUSTRATII:
ALBIN STĂNESCU

Bruxelles,
oraș modern,
oraș tradițional

Am străbătut Belgia dintr-un capăt în celălalt, în numai patru ore — o oră cu trenul electric, restul cu un autoturism. Căci Belgia e o țară mică, cam cît două-trei județe românești, numai că pe acest teritoriu trăiesc 9 499 000 de locuitori, adică jumătate din populația României noastre. Densitatea populației este, așadar, foarte mare: aproape 320 de locuitori pe kilometru pătrat. E vorba de un pămînt smuls mării cu mari sacrificii: Olandei sînt, în mare parte, sub nivelul mării, căci pămînturile Belgiei și sînt numite și «Țările de Jos».

În spațiul restrîns a numai 30 513 km², călătorul află frumuseți naturale cuceritoare și o civilizație care situează Belgia printre primele țări din lume. De la tărîm mării pînă pe colinele răcoroase ale munților Ardeni, călătorul va traversa mînoasele cîmpii ale Flandrei, poposind în sate atît de înaintate ca civilizație, încît nu se deosebesc prin nimic de cele mai pretențioase orașe. Pe aceste cîmpii am văzut, spre marea mea mîndrie, tractoare românești. E o dovadă a prețurii de care se bucură industria patriei noastre peste hotare.

Întrînd în Belgia, dinspre sud-est, deci din Republica Federală a Germaniei, Orașul e străbătut de fluviul Meusa, pe malul stîng al cărui și a chimiei. Orașul e străbătut de fluviul Meusa, pe malul stîng al cărui kilometri întregi, fumegă coșuri industriale.

Apoi ne întîmpină orașul Bruxelles, capitala țării. În centrul său, orașul

are Marea Piață, aurită în întregime, scîlpind feeric. E partea veche a orașului, acoperită de legende, partea care atrage atenția turiștilor. Prin apropiere se află o stradă unică în lume, strădă atît de îngustă încît pe ea nu încap decît un singur om. De altfel, așa se și cheamă: «Strada pentru un om».

Dar mai există și Bruxelles-ul modern, care, de fapt, dă tonul capitalei belgiene, acela de mare metropolă contemporană. Ceea ce înseamnă Belgia modernă o arată, de pildă, așezarea Atomium, în apropiere de Bruxelles, centru de cercetări asupra energiei nucleare, pusă în slujba progresului omenirii.

Liège, Bruxelles, Gand, Anvers — orașe puternice și de aleasă frumusețe. Muzeele și catedralele te întîmpină pretutindeni, oferindu-ți prilejul de a cunoaște operele marilor pictori: Jan Eyck, Rembrandt, Rubens, Bruegel etc.

Lîngă Bruxelles, pentru iubitorul de istorie, se află vestitul Waterloo, locul marii înfrîngerii a lui Napoleon. E un loc în care a curs sînge, după care întîlnirea cu pașnicul oraș Bruges, plin de canale, poduri, verdeată și case clădite de vechi meșteri flamanzi, e așteptată de călători ca înșeninare.

Civilizată, ospitalieră, veselă, darnică în frumusețe, Belgia oferă vizitorului un spectacol de neuitat.

AL. ANDRÎTOIU

Portul Anvers — al patrulea ca importanță în lume — ale cărui cheuri pot adăposti dintr-o dată circa 400 de nave — me de mare tonaj.

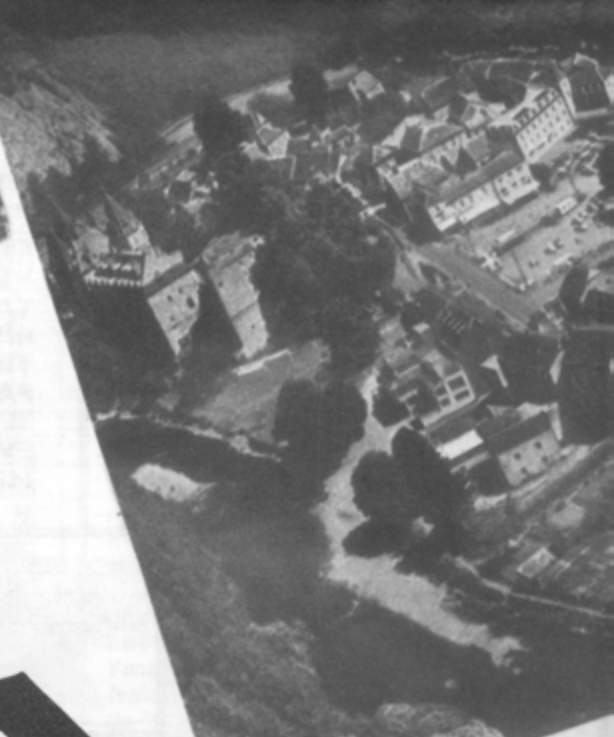
BELGIA

În orașul Bruges —
o Venetie flamandă —
pe canale luminate
până tîrziu în noapte,
bărcuțele plutesc
învăluite în poezie.

Sărbătoare populară

Cu cei 300
de locuitori ai săi,
localitatea Durbuy
deține un dublu record:
cel mai mic oraș
al Belgiei
și unul dintre
cele mai mici
orașe ale lumii
(al doilea)

«Căderea lui Icar»,
tablou al marelui
pictor P. Bruegel
(1558),
păstrat
în Muzeul artelor
din Bruxelles.

Vedere generală
asupra marelui
centru de studii
științifice:
Atomium.

PACIFIDA

VIII
(SENTINELA
UITATĂ)

Scenariu:
M. SÎNTIMBREANU
Desene:
GH. MARINESCU

REZUMAT

SAVANTUL DR. FELIX A TRĂIT AVENTURI PALPITANTE, EXPLO- RÎND REZERVA- ŢIILE ÎN CARE PACIFIZII AU CON- SERVAT EPOCILE EVOLUŢIEI LU- MII PĂMÎNTENE.

— MĂ ÎNDREPT
SPRE ANUL
1968, SPRE CIVI-
LIZAŢIE.

— O PANĂ DE
MOTOR?

— CARBURANTUL S-A TERMINAT.
A FOST DESTUL DOAR PENTRU
UN MILION DE ANI.

— DIN NOU PE ÎNSULA
PAŞTELUI?

— DE UNDE VII?
— DE PE ALT TĂRÎM.

— ACUM ŞTIU
EXPLICAŢIA
ACESTOR STA-
TUI. ESTE
OPERA PACIFI-
ZILOR ÎNAINTE
DE PLECARE.

— PACIFIDA S-A SCUFUNDAT.
PACIFIZII AU PLECAT. STATUILE
SÎNT MONUMENTELE
LOR!

A MAI RĂMAS
UN SINGUR PA-
CIFIÐ. E SEN-
TINELA
UITATĂ!

— VOR MAI REVENI
OARE EI SÎNT OCÙ-
PANŢII FARFURILOR
ZBURĂTOARE CE NE
VIZITEAZĂ?

A- VEN- TURILE LUI ADRIAN

(III)

ROMAN
FOILETON
DE
EPSILON

DESENE:
BURSCHI

ARIPA DE LILIA (I)

Misterele catacumbelor trebuie întâmpinate cu sînge rece, zic detectivii de meserie. Așa zice și Ringo. Adrian se întreabă: de ce cu sînge rece? Ce înseamnă să faci ceva cu sînge rece? Ringo ride. A spus oare o prostie? Coposu-Ringo îl ia pe Adrian deoparte și îi spune că meseria de detectiv are, ca orice meserie, un șir de vorbe care sînt numai ale ei; vorbele astea o deosebesc, zice Ringo, de alte meserii, îi dau sare și piper, o fac mișto, adică neplicticoasă și extraordinar de interesantă. A face un lucru cu sînge rece înseamnă a lucra cu răbdare și calm. Atît. Lucrurile se schimbă însă cînd, detectiv fiind, te studiezi în oglindă, ca să faci pe încruntatul, să te uiți cu bănuială în jur și să vorbești cu o răgușeală în glas care îți dă fiori: «vom acționa cu sînge rece». Tot așa cu alte vorbe ale detectivilor. Cînd doi se bat și unul încasează un pumn zdravăn la mutră, în stare să-l doboare la podea, detectivul de meserie zice: «Jim a primit un bufl-de dreapta, care l-a făcut afiș». În realitate, Jim a primit un pumn pe cînte, iar cuvîntul «afiș» e pus aici de frumusețe. Sau, altă situație: duel cu pistoalele. Zice șeriful: «I-am

scurpat toate gloanțele în mațe, pînă ce lui Jo, ucigașul, i-a înghețat rîsul pe buze, s-a chircit, îmbrățișînd gîtul frumos al calului său roșcat». Ați înțeles? Desigur că ați înțeles. Sînt astfel de expresii sute și mii. Ringo n-are timp să-și aducă aminte de ele. Ringo n-are timp să dea lecții. Ringo trebuie să acționeze «cu sînge rece». Adrian va fi cu ochii pe el, să nu scape nimic din ceea ce face detectivul, să prindă meseria din mers. Cuvintele deosebite, expresiile speciale, pot fi învățate mai tîrziu. Într-o acțiune de urmărire, ca aceea în care se află, n-ai voie să pâlăvrăgești; trebuie să fii cu ochii în patru și trebuie să gîndești rapid, să iei hotărîri de secundă. Altminteri...

Altminteri, ce? Pe insula asta totul pare la locul său. Încă pe cînd era în tren, insula asta i s-a părut lui Adrian că seamănă cu o franzelă bine rumenită; o franzelă bine rumenită de soare. Este exact. Tărîna de aici e roșcată, ruginie, o stîrnesc măgărușii leneși, cu copite mici. Zidurile sînt roșii, groase, cu bolți. Soarele e grozav de puternic, n-ai unde să te tragi la umbră. Arborii sînt rari și pitici. Gardurile sînt joase, sînt de bolovani și sînt supraîncălzite, nu te poți adăposti acolo. Mergi prin colburile uliței, te uiți la ziduri, la olanele

acoperișurilor, la turcaleții cu bărbî albe și îmbrăcăminte colorată. Livezile lor mici sînt îmbietoare. În livezi sînt zarzări, corcoduși și caiși. Printre zarzări, corcoduși și caiși sînt straturi de căpșuni, tufe de agrișe. Îți lasă gura apă. Greu să fii detectiv cînd te îmbie fructele.

— Poftim, luam brăga, brel țipă pițigăiat un turc ars de soare. Un leu estem braga, brel!

Din două mișcări Adrian este lîngă vînzător. Îi întinde leul. Turcul cu fes ia ulcica de luf, o așază sub cepul butoiușului, o umple ochi, i-o întinde.

— Estem rece braga, brel o laudă negustorul, în timp ce îi ia băiatului leul și se freacă cu el pe frunte, să-i aducă noroc.

— Este mai bună decît cea de la București, le strigă Adrian celorlalți care stau la o oarecare distanță. Veniți la bragă. Haide, Dim. Poftește-l pe nea Coposu și pe nenea de la...

— Bilibum, strigă ca din gură de șarpe Ringo.

— Ce? se miră Adrian.

— Bilibum ceak-pak! zice cu severitate detectivul și în aceeași clipă își coboară pe ochi șapca cu cozoroc lat. E furios.

E furios și Dim; mustăcește, își roade pipa. Doar Ilie Pălie e vesel

și netulburat; ride ca prostul «hi, hi!», își ciupește fața plină de bubulițe și spune mereu vorba «delicios», în timp ce mărul lui Adam, osul înghițitorii, îi joacă repede, sus-jos. Adrian nu înțelege nimic, dar absolut nimic. Ce vrea să zică Ringo cu acel bilibum ceak-pak!? Îi vine oarecum în ajutor dulăul Nasfin. Se zgîlție grozav, încordîndu-și grumazul sur, mușchiulos, pînă ce micul detectiv scapă curelușa de care îl ținuse. Pe Nasfin îl apucă o neliniște ciudată; începe să mirie subțire, aleargă împrejurul lui Adrian, îi dă țircoale prin salturi largi, îl apucă cu gura de un crac al pantalonilor lui de cowboy, îl smucește, vrea să-l trască înspre dreapta. Cum nu se cîntește, clinele polițist îi sare în spinare, îl împinge cu botul, cu căpățîna, spre Dim și spre ceilalți, după care i se strecoară între picioare, și Adrian se pomenește călare, se pomenește dus de Nasfin într-o alergătură și aruncat la picioarele ortacilor lui. Ulcica cu bragă se face țandări. Toți rid în hohote; turcul cu bragă ride cel mai grozav, se frînge în două, de parcă ar avea dureri de burtă, și țipă! «oil oil!», se ține de inimă. Lui Adrian nu-i convine să sosească pe insulă și să distreze

turci. I-o va spune lui Dim. Și lui Coposu i-o va spune. Să-și scuture mai întâi hainele de praful.

— Bravo, Nasfin! Bilibum! Il laudă Ringo pe cline.

Dulăul înțelege, pentru că se gudură pe lângă detectiv, dă din coadă javra, mirlie subțire, vrînd să spună parcă: «Hai, lasă vorba, Coposule! Ce dracu'?

De un bilibum să nu fim noi în stare? Asta-i bun! la dă-mi niște dropsuri!»

Ringo vîră mîna în buzunar și îi dă clinelui bomboane. Nasfin le ia între dinții lui mari, albi, frumoși (de parcă i-ar spăla toată ziua cu perie și pastă); ia bomboanele în bot și, cît ai clipi, le face cranț! cranț! iar dropsurile dispar, nu-s.

— Clinele grozav estem, bre! strigă turcul obosit de rîs.

— E un cline de circ, iar noi sintem circari, explică Ringo. Venim de la Timișoara.

E namaipomenit acest Ringo. Min-te de îngheață apele. Auzi: cline de circ, circari, Timișoara.

— Se vede, se vede, bre, este de acord bragagiul. Văzut și turcul spectacol gratis, bre. Dai și turcul braga gratis, bre. Dai și oala gratis, bre...

Negustorul are chef de vorbă, deși nimeni nu-l ascultă. Dim și Ringo se ocupă de cline. Ilie Pălie zice «delicios», iar Adrian își scutură îm-

acest caz și la această vorbă, trebuie să taci mlc, nu mai spui nici vorbe anapoda, nu mai spui nimic, dar absolut nimic, ca și cum ai fi luat apă în gură. Intră pe fir altcineva, care știe să îndrepte situația, știe să «deruteze». De aceea s-a grăbit Coposu să-l facă pe Nasfin cline de circ, iar pe ei toți, circari de Timișoara. Adrian, mormolocul, apucase să zică ceva de București, de Ilie Pălie care vine de la... Și gata! Ringo, a șters totul, a «derutat».

— Atenție mărită! zice Ringo scurt și în aceeași clipă își găsește ceva de lucru; se apleacă, se face că își leagă șireturile bocancului.

Dim se caută rapid prin buzunar, scoate chibriturile; își aprinde pipa în gol deoarece n-are tutun în ea. O poartă cu el așa, de șmecheros ce e el, ca să pară mai scriitor decît toți scriitorii de romane polițiste. Nasfin a prins și el mișcarea, se apropie de gardul de vizavi, își freacă botul de piatră, după care ridică un picior și face ceea ce fac clinii cînd ridică un picior. Lunganul de Ilie Pălie, omul-prăjină, nu găsește ceva mai bun de făcut decît să întindă o lăboanță și să rupă din grădina cuiva o creangă mare de liliac, că e aprilie, liliacul e în floare. O miroase, își joacă mărul lui Adam și spune cu dulce mirare «ah, delicios»

brăcămintea de colb. Toate bune, și frumoase, dar ce înseamnă bilibum!

Află după ce scapă de negustorul palavragiu și după ce ajung pe o ulicioară strîmtă, cu garduri mai înalte, de piatră, și cu livezi mai dese, și cu case mai rare, cu turcaleți mai puțini, în taină deplină. Bilibum! este tot o vorbă de meserie; o spui și înseamnă să schimbi imediat discuția și să spui cuvinte fără însemnătate, adică: «vezi, nene, că ai un gândac pe haină!», sau «e de-a dreptul obraznic soarele ăsta de pe insulă», sau «n-ai decît să înfuleci caise verzi, că te apucă urgent diareia», și așa mai departe. Spui fraze anapoda. Ceva nimic, să te afli în treabă...

— Ca să derutezi adversarul, explică Ringo cu glas jos, iar Dim notează asta în carnetul său.

— Să derutezi? Ce înseamnă «derutezi»? vrea să afle Adrian.

— A «deruta» înseamnă a îndrepta atenția cuiva spre alte lucruri și alte fapte decît acelea care sînt în atenția detectivului, explică răbdător Ringo, ștergîndu-și într-una chelia asudată, arsă de soare.

— Înseamnă că Nasfin știe secretele astea.

— Desigur, confirmă Ringo, apu-

cîndu-l pe cline de blănurile sure și groase de pe spinare.

Nasfin înțelege că e lăudat; mirlie subțire, aproape omeneste, voind să spună parcă: «la mai terminați o dată și nu vă pierdeți vremea cu fleacurile! La treabă, că sintem în acțiune! Iar tu, Coposule, mai dă-mi colea, niște dropsuri, că vom avea o zi a naibii de grea.»

Nasfin primește ce i se cuvine, mirlie scurt în semn de «mers», după care se apropie de Adrian și, ridicat în două labe, face «sluj» prietenește, întinde o labă și, gata! a dispărut orice supărare. Adrian și Nasfin sînt prieteni ca la început. Ca la început și pentru totdeauna. Nasfin i-a dat o lecție de coleg. I-o va răsplăti într-o zi, cînd va avea ocazia.

Uf, urît obicei. Iar a rămas pe gînduri și uită esențialul. Da, cu bilibum totul e în ordine; dar ce înseamnă bilibum ceak-pak! Parcă așa a zis Coposu-Ringo, înfuriindu-se foarte tare. Da, pentru că vorba asta se rostește rar, cînd pericolul este foarte mare, cînd vrei să zici cu toată autoritatea: «Tacă-ți plîsul, mă, că ne paște o primejdie, ești gata să dezvălui secretul, neisprăvitule!» În

De ce e nevoie de toată comedia asta? se întrebă Adrian. Pe uita nu-i nimic neobișnuit. Se zărește un copil, în cămeșoi lung, care dispare imediat. Din capul opus al străzii apare cineva călare, mai apare o femeie îmbrăcată, înfășurată în pinze colorate, numite șalvari (știe asta de la geografie); femeia asta îi atrage atenția, pentru că are fața acoperită. Dar femeia trece pe partea cealaltă a străzii, își vede de drum. Asta-i tot. Își găsește și el ceva de lucru: se așază turcește, pe marginea trotuarului și bea din termos, bea ceai de izmă, bea în silă, în timp ce prostănaclul de Ilie Pălie miroase floarea spunînd «ah, delicios!» Un om călare a ajuns în dreptul lor (e un turc tînăr, lungan și el, călărînd măgarul și cu picioarele spînzurînd pe jos). Se uită mai ales la Pălie, la omul cu liliac, pe care îl privește urît, dîntre sprîncene, și zice «ail ail!» Atît, după care bate măgarul cu palma, să umble mai iute. Deci are și turcul o vorbă secretă. Se grăbește undeva. Oare unde? Oare nu-i urmărește chiar pe ei?

(În numărul viitor citiți urmarea capitolului «ARIPA DE LILIAC»)

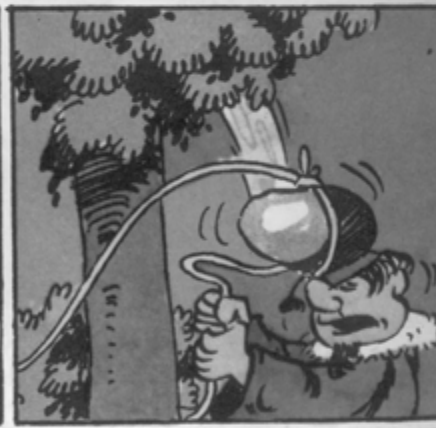

NĂZDRĂVANIILE LUI PĂCALĂ

SCENARIU: THEODORA PREDESCU
DESENE: SANDU FLOREA

(VA URMA)